

Motion till riksdagen 2012/13:U293

av Irene Oskarsson (KD)

EU:s interna och externa utmaningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att dämpa de negativa effekterna av den europeiska ekonomiska krisen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU:s roll i reformeringsprocesserna i Nordafrika och Mellanöstern.

Motivering

Den ekonomiska krisen slår mot eurozonens 17 medlemsländer med till synes oförminskad styrka. Men också de tio EU-medlemmar som står utanför euro-samarbetet drabbas av och tvingas ta ansvar för flera av euroländernas ständigt försämrade statsfinanser, avstannande tillväxt och växande låneberg. Inget EU-land är en ö, utan ekonomisk och politisk instabilitet i en medlemsstat får, i varierande utsträckning, verkningar på övriga medlemsstater.

Sverige är inget undantag. Även om vi inte alls i lika stor utsträckning som de flesta andra medlemsstater kommit att drabbas av Greklands, Spaniens och andra staters synnerligen besvärliga situation, och trots att vi står utanför eurozonen, har vi som EU-medlem alltså ett ansvar att bidra till att säkerställa att krisen inte ytterligare fördjupas och sprids. I och med Europeiska kol- och stålgemenskapens (EKSG) inrättande år 1952 lades grunden till en varaktig, europeisk fred baserad på ömsesidigt ekonomiskt beroende. Ett beroende baserat på solidaritetsprincipen, som genom åren har kommit att både fördjupas och breddas och som 1993 förkroppsligades genom EU:s bildande.

Solidariteten mellan medlemsstaterna innebär dock inte att Sveriges eller EU:s stöd till de hårdast drabbade euroländerna är eller ska vara villkors- eller gränslöst. De krisande ländernas tidigare och nuvarande regeringar har i

Fel! Okänt namn på

första hand själva styrt skutan mot den djupa, ekonomiska kris som de nu befinner sig i. En utbredd kultur av nepotism och korrupktion, uppblåsta och ineffektiva offentliga sektorer samt synnerligen dåligt skötta statsfinanser är de främsta anledningarna till att Grekland, Spanien och andra länder krisar. Dessa länder bär nu också huvudansvaret för att förbättra sina svårt drabbade medborgares levnadsvillkor, vända den negativa tillväxttenden och återupprätta sina anseenden internationellt.

Sverige och EU ska genom krishanteringsinsatser och nödlånspaket bistå enskilda medlemsstater så långt det är praktiskt möjligt. Sverige och EU:s stödinsatser måste dock vara kopplade till tydliga villkor och åtaganden från de länder som får hjälpen, så att stödinsatserna inte bidrar till ökat risktagande eller uteblivna åtgärder för att hålla ordning på offentliga finanser.

Kristdemokraterna ställer sig heller inte odelat positiva till alla förslag på åtgärder för att dämpa krisens negativa effekter. Vi ställer oss bland annat tämligen kritiska till Europeiska kommissionens förslag på en bankunion genom vilken Europeiska centralbanken (ECB) föreslås överta ansvaret för tillsynen av alla banker inom eurozonen. Den del av förslaget som för närvarande finns att ta ställning till, den så kallade tillsynsmekanismen, är inte oproblematisk. Sverige deltar och bör fortsatt delta i processen, men det är viktigt att betona att ett eventuellt svenskt deltagande i bankunionen, i enlighet med regeringens ståndpunkt, kräver riksdagens stöd. När det gäller finanssektorn är Kristdemokraternas utgångspunkt att skattebetalarna i så stor utsträckning som möjligt ska hållas skadeslösa om något går snett. Kostnaden för dåligt eller oseriöst drivna banker eller finansiella institut som går i konkurs ska belastas ägarna, inte skattebetalarna.

Kristdemokraterna vill se ett starkare och mer handlingskraftigt EU. EU skall fortsatt ha vidgående beslutsmyndighet inom sakpolitiska områden där unionen har mandat att fatta beslut, och möjlighet att påverka politiken i positiv riktning, såsom på miljöområdet. Samtidigt är det fundamentalt att subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna till fullo tillämpas, så att rätt beslut fattas på rätt nivå av rätt beslutsfattare och onödiga åtgärder undviks. EU ska helt enkelt inte besluta om eller vidta åtgärder gällande frågor som kan hantearas lika bra eller bättre på lokal, regional eller nationell nivå.

Lika lite som någon av EU:s medlemsstater är en ö, är EU det globalt. På samma vis som länder i unionens närhet och globalt påverkas av den rådande ekonomiska krisen inom unionen, påverkas också EU av politiska och ekonomiska skeenden i dess närområde. Det senaste årets dramatiska händelseutveckling i Nordafrika och Mellanöstern har tydliggjort detta.

EU har en viktig roll att spela så att den initierade reformprocessen i många arabiska stater kan tillåtas att vinna ytterligare terräng på vägen mot demokratiska styrelseskick och universella fri- och rättigheter. Inrättandet av den europeiska utrikestjänsten EEAS år 2010 gör att EU står bättre rustat än tidigare att vara behjälpligt i samt påverka politiska processer utanför unionens gränser. Det ligger i EU:s säkerhetspolitiska och ekonomiska intresse att de arabiska reformeringsprocesserna skyndas på och cementeras. I samverkan med såväl Medelhavsunionen som den parlamentariska församlingen för unionen för Medelhavet (PA-UfM) kan EU bidra till fortsatta utvecklings-

Fel! Okänt namn på

främjande insatser med fokus på institutionsbyggande och kapacitetsutveckling av de berörda ländernas civilsamhällen, samt genom ett utökat bilateralt handelsutbyte öka dessa staters tillväxtpotential och möjlighet till en mer jämfördelad socioekonomisk utveckling.

Genom att fördjupa och bredda de särskilda handelsavtal som ger de arabiska staterna komparativa handelsfördelar rörande en viss vara eller tjänst, kan EU fortsatt bidra till en positiv ekonomisk utveckling i de länder man idkar handelsutbyte med. Det är ett handelsutbyte som också gynnar EU ekonomiskt. Dessutom finns stort utrymme att genom sådana avtal driva och trycka på i frågor rörande ökad respekt för demokrati och mänskliga fri- och rättigheter i Nordafrikas och Mellanösterns länder.

Andra viktiga insatsområden där EU kan bidra i Nordafrika och Mellanöstern är stärkandet av den ofta eftersatta jämställdheten och religionsfriheten. Man bör också verka för att underlätta för fler unga människor från regionen att studera i Europa, en diskussion som nu har initierats inom unionen. Genom att underlätta för ungdomar från Nordafrika och Mellanöstern att erhålla studentvisum för studier inom EU, ges fler unga möjlighet att tillskansa sig en tillräcklig utbildningsnivå för att kunna bidra till byggandet av starka rättsstater, utformningen av demokratiska samhällen samt långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling i sina hemländer.

Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 5 oktober 2012

Irene Oskarsson (KD)